

Rapport I&O Research

Mijnbouwbeleid en -activiteiten

Communicatieonderzoek naar de kennis, houding en informatiebehoefte van Nederlanders en omwonenden over het mijnbouwbeleid en mijnbouwactiviteiten.

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/283

Datum

november 2022

Opdrachtgever

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Auteurs

Charlotte Veenfliet
Thom Klein

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	4
2. Inleiding en achtergrond	8
3. Klimaat en energie	13
4. Kennis mijnbouwbeleid en -activiteiten	23
5. Houding mijnbouwbeleid en -activiteiten	30
6. Informatiebehoefte	38

1. Managementsamenvatting

Managementsamenvatting | klimaat en energie

I&O Research heeft in oktober 2022 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een onderzoek uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kennisniveau, de beleving en de informatiebehoefte van zowel het algemeen Nederlands publiek als de inwoners die woonachtig zijn binnen een straal van vijf kilometer rondom mijnbouwactiviteiten zoals gas- of oliewinning. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten vanuit dit onderzoek.

Meerderheid Nederlanders bekend met plannen Nederlandse overheid om meer duurzame energie te gaan gebruiken

- Bij de meerderheid van de Nederlanders zijn begrippen rondom klimaat en energie (o.a. fossiele brandstoffen, klimaatverandering, duurzame energie) bekend. Omwonenden van mijnbouwactiviteiten en hogeropgeleiden zijn meer bekend met deze begrippen.
- De meerderheid van de Nederlanders is ermee bekend dat de Nederlandse overheid plannen maakt om steeds meer duurzame energie te gaan gebruiken. Toch is er een verdeeld beeld te zien in het vertrouwen die Nederlanders hebben in de overheid als aanjager van duurzame energie. Vier op de tien Nederlanders hebben (helemaal) geen vertrouwen dat de overheid ervoor kan zorgen dat meer mensen duurzame energie gaan gebruiken. Ongeveer eenzelfde aandeel staat hier neutraal in. De overheid draagt in dit proces volgens de Nederlanders wel de grootste verantwoordelijkheid. Eén op de vijf Nederlanders vindt dat men daar zelf voor moeten zorgen.
- Meer dan de helft van de Nederlanders heeft interesse in de energietransitie en ongeveer eenzelfde aandeel zegt te weten wat zij kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan.
- Er is veel draagvlak te zien voor de overstap naar duurzame energie. Meer dan vier op de tien Nederlanders zouden willen dat iedereen duurzame energie gebruikt. Met name de winning van aardwarmte (geothermie) zou een groter aandeel moeten krijgen in het totale energieverbruik van Nederland. Meer dan de helft van de Nederlanders ziet dit als een betrouwbare energiebron.

Managementsamenvatting | kennis mijnbouwbeleid en -activiteiten

Wat weten Nederlanders over mijnbouw(beleid) en mijnbouwactiviteiten en hoe staat ze er tegenover?

Meerderheid Nederlanders heeft geen enkele kennis over mijnbouwactiviteiten in Nederland

- Zes op de tien Nederlanders (58%) geven aan geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten in Nederland, één op de drie (35%) heeft hier enige kennis over. Een groter aandeel (70%) Nederlanders geeft aan geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten in de buurt.
- Onder de Nederlanders bestaat een verdeeld beeld over de kennis van het bestaan van verschillende soorten mijnbouwactiviteiten in Nederland. Omwonenden van mijnbouwactiviteiten geven vaker aan hier goed bekend mee te zijn.
- Over het algemeen geven Nederlanders aan het meest bekend te zijn met de mijnbouwactiviteiten aardgas- en oliewinning. Bijna iedereen (96%) geeft aan dat gaswinning volgens hen op Nederlands grondgebied plaatsvindt. De opslag van stoffen in zoutcavernes vindt volgens Nederlanders (32%) het minst plaats op Nederlands grondgebied.

Meer dan de helft Nederlanders heeft negatieve associatie met term mijnbouw

- Meer dan de helft van de Nederlanders heeft een negatieve associatie met de term mijnbouw. Eén op de drie (32%) vindt het een beetje negatief en een kwart (26%) overwegend negatief.
- De term mijnbouw roept bij Nederlanders woorden op als (steen)kool, vervuiling, Groningen, gas, gevaarlijk en ongezond.
- Over het algemeen maken Nederlanders zich het meeste zorgen over de risico's van aardgaswinning en aardoliewinning. Eén op de vijf Nederlanders is onbekend met de risico's rondom de winning van aardwarmte (17%) en zoutwinning (21%).

Managementsamenvatting | informatiebehoefte mijnbouwbeleid en -activiteiten

Wat is de informatiebehoefte van Nederlanders over mijnbouw(beleid) en mijnbouwactiviteiten?

Meerderheid heeft behoefte aan informatie over mijnbouwbeleid en uitvoering hiervan door de overheid

- Zes op de tien Nederlanders geven aan behoefte te hebben aan informatie over het mijnbouwbeleid van de overheid. Over het algemeen is er de grootste behoefte aan informatie over welke activiteiten de overheid concreet gaat ondernemen (87%), waar deze activiteiten plaatsvinden (83%) en welke invloed dit heeft op de leefomgeving (79%).
- Eén op de drie Nederlanders geeft aan informatie over (nieuwe) plannen (bijvoorbeeld over de voortzetting van bestaande winningen, het overwegen van hergebruik of voor het opwekken van duurzame energie) te willen ontvangen, maar geen behoefte te hebben aan het geven van hun mening. Eén op de tien Nederlanders (11%) wil betrokken worden bij het maken van de plannen.
- Bijna de helft van de Nederlanders (46%) geeft aan geen informatie te hebben gekregen over het mijnbouwbeleid van de overheid of mijnbouwactiviteiten in de buurt.
- De informatie die men ontving, waren met name berichten in de media (34%). Op afstand volgen informatie via websites (10%) en informatie van mensen in de directe omgeving (11%).
- De helft van de Nederlanders (51%) vindt dat zij (helemaal) niet goed zijn geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in de buurt. Bijna één op de vijf (17%) weet niet of ze wel of niet goed geïnformeerd werden. Elf procent is tevreden over de informatievoorziening.
- Inzoomend op de omwonenden is te zien dat zij vaker aangeven enige kennis te hebben over de verschillende mijnbouwactiviteiten, iets geïnteresseerder zijn en iets meer betrokken, nadrukkelijker het nieuws hierover volgen en meer behoefte hebben aan informatie.

2. Inleiding en achtergrond

Inleiding

Aanleiding en achtergrond

Mijnbouw is het winnen uit of opslaan van stoffen in de diepe ondergrond. Hieronder valt het winnen van delfstoffen als aardgas, aardolie, zout of het opslaan van CO₂. Ook het boren naar aardwarmte valt onder mijnbouw. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving en het beleid dat moet zorgen dat de risico's van mijnbouw goed en op een acceptabel niveau afgebakend worden. Het ministerie gaat over het onderwerp mijnbouw een communicatie-aanpak opstellen om het nut en de noodzaak van mijnbouw(beleid) beter onder de aandacht te brengen en het draagvlak voor mijnbouwactiviteiten te vergroten.

Onderzoeksdoel

Op dit moment heeft het ministerie behoefte aan meer inzicht in het kennisniveau, de beleving en de informatiebehoefte van Nederlanders over het mijnbouwbeleid en de mijnbouwactiviteiten. Het doel van dit onderzoek is om hier meer zicht op te krijgen, zowel bij het algemeen publiek als de omwonenden van mijnbouwactiviteiten. Het onderzoek moet daarnaast handvatten bieden voor de communicatie met burgers over mijnbouwbeleid en mijnbouwactiviteiten.

Om dit te onderzoeken voerde I&O Research zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek uit. In dit rapport richten we ons op de resultaten vanuit het kwantitatieve onderzoek. De resultaten vanuit het kwalitatieve onderzoek zijn opgenomen in een separaat rapport.

Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag van het onderzoek luidt:

Wat is de kennis, houding en informatiebehoefte van Nederlanders met betrekking tot mijnbouwbeleid en mijnbouwactiviteiten?

Deze centrale onderzoeksvraag bestaat uit de bijbehorende (geparafraseerde) deelvragen:

Klimaat en energie Hoe kijken Nederlanders naar (aspecten rondom) klimaat en energie?	Kennis Wat weten Nederlanders over mijnbouw(beleid) en mijnbouwactiviteiten?	Houding Hoe staan Nederlanders tegenover het onderwerp?	Informatiebehoefte Wat is de informatiebehoefte van Nederlanders hierover?
In hoeverre maken Nederlanders zich in het algemeen zorgen over het veranderende klimaat en de effecten daarvan?	Welke associaties hebben Nederlanders bij 'mijnbouw'?	Wat vinden Nederlanders van mijnbouwactiviteiten in Nederland?	Op welke manier worden Nederlanders geïnformeerd over mijnbouwbeleid of mijnbouwactiviteiten?
In hoeverre zijn Nederlanders geïnteresseerd in de energietransitie?	In hoeverre zijn Nederlanders op de hoogte van het mijnbouwbeleid van de overheid?	Maken Nederlanders zich zorgen over risico's van winning en opslag?	Hebben Nederlanders behoefte aan informatie?
Hoeveel vertrouwen hebben Nederlanders dat de overheid ervoor kan zorgen dat meer mensen duurzame energie gaan gebruiken?	Wat weten Nederlanders van mijnbouwactiviteiten in Nederland en/of hun directe leefomgeving?		

Doelgroep

Het onderzoek richt zich primair op de doelgroep burgers waarbij het gaat om (1) het algemeen Nederlands publiek en (2) omwonenden van mijnbouwactiviteiten. Deze omwonenden zijn in een straal van vijf kilometer woonachtig van (één of meerdere) mijnbouwactiviteiten: aardgaswinning, aardoliewinning, geothermie, zoutwinning en ondergrondse opslag van stoffen.

Leeswijzer

Allereerst gaan we in op kennis van en houding over klimaat en energie in hoofdstuk 3. De kennis rondom het mijnbouwbeleid en de mijnbouwactiviteiten worden in hoofdstuk 4 behandeld. In hoofdstuk 5 en 6 komen achtereenvolgens de houding en de informatiebehoefte aan bod.

De percentages in deze rapportage worden afgerond op hele cijfers. Hierdoor tellen de percentages in sommige figuren en tabellen op tot 99 of 101 procent. In de tekst benoemen we de verschillen tussen subgroepen van Nederlanders, bij alle benoemde verschillen gaat het om significante verschillen.

Methode en respons algemeen publiek

I&O Research voerde een landelijk representatief onderzoek uit onder 1.681 Nederlanders van 16 jaar en ouder. Hiervoor werd een representatieve groep van in totaal 2.600 Nederlanders uitgenodigd. Daarvan deden 1.681 Nederlanders mee (respons 65%). De dataverzameling vond plaats in het I&O Research Panel van 29 september tot en met 9 oktober 2022¹.

De resultaten zijn gewogen naar leeftijd, geslacht, regio en opleidingsniveau. Daarmee zijn de resultaten representatief voor deze kenmerken.

¹ De enquête is afgenomen in een periode waarin diverse actualiteiten rondom gas een rol speelden (o.a. de oorlog in Oekraïne en de parlementaire enquête rondom gaswinning in Groningen). Deze actualiteiten zijn mogelijk van invloed op de uitkomsten.

Methode en respons omwonenden van mijnbouwactiviteiten

I&O Research voerde een onderzoek uit onder 520 Nederlanders die binnen een straal van 5 kilometer wonen van een mijnbouwactiviteit. Er werd een groep van in totaal 800 omwonenden uitgenodigd. De vragenlijst werd door 65 procent van de genodigden ingevuld. De dataverzameling vond plaats in het I&O Research Panel van 29 september tot en met 9 oktober 2022. De resultaten zijn gewogen naar leeftijd en geslacht. Daarmee zijn de resultaten representatief voor deze kenmerken.

3. Klimaat en energie

Begrippen klimaat en energie bij meerderheid Nederlanders bekend

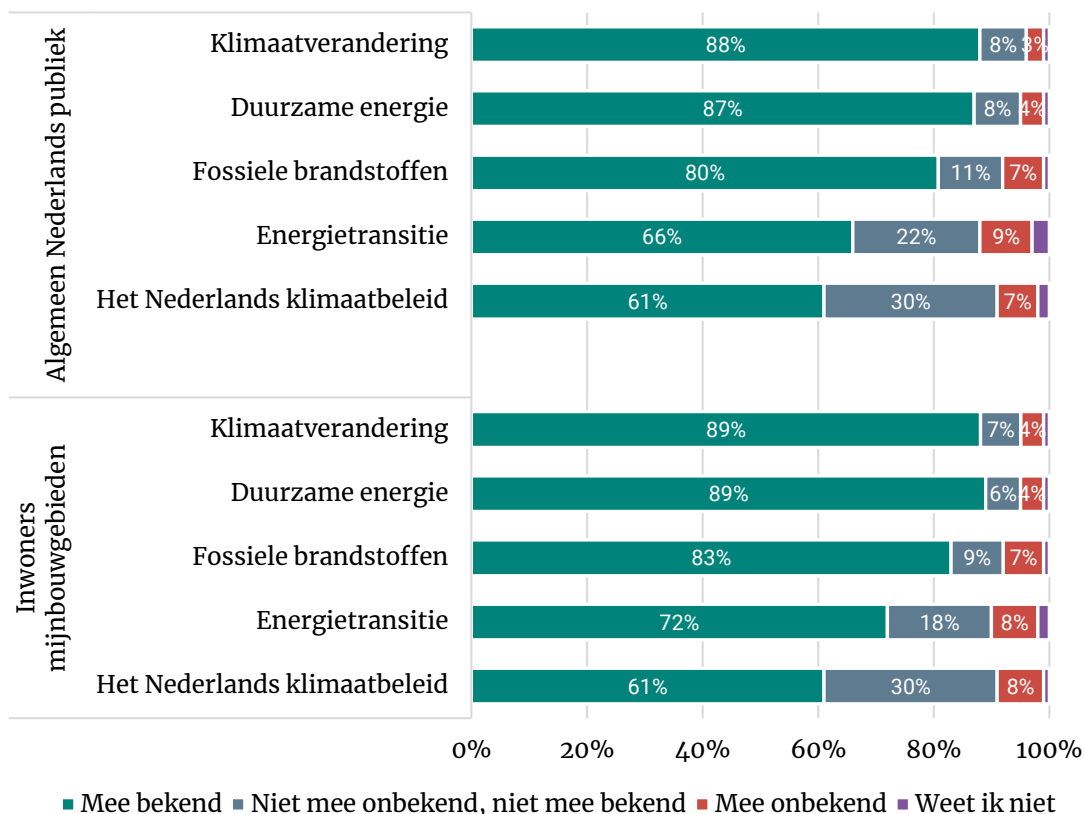
- Acht op de tien Nederlanders zijn bekend met begrippen fossiele brandstoffen, klimaatverandering en duurzame energie. Het Nederlands klimaatbeleid en energietransitie zijn bij een minder groot aandeel bekend.

- Inwoners van mijnbouwgebieden zijn meer bekend met de inhoud rondom het begrip energietransitie. Meer dan zeven op de tien inwoners (72%) geven aan hiermee bekend te zijn.

- Hogeropgeleiden zijn meer bekend met de inhoud van begrippen rondom klimaat en energie.

In hoeverre bent u bekend met de inhoud van de volgende begrippen rondom klimaat en energie?

Meerderheid maakt zich zorgen over veranderend klimaat en effecten daarvan

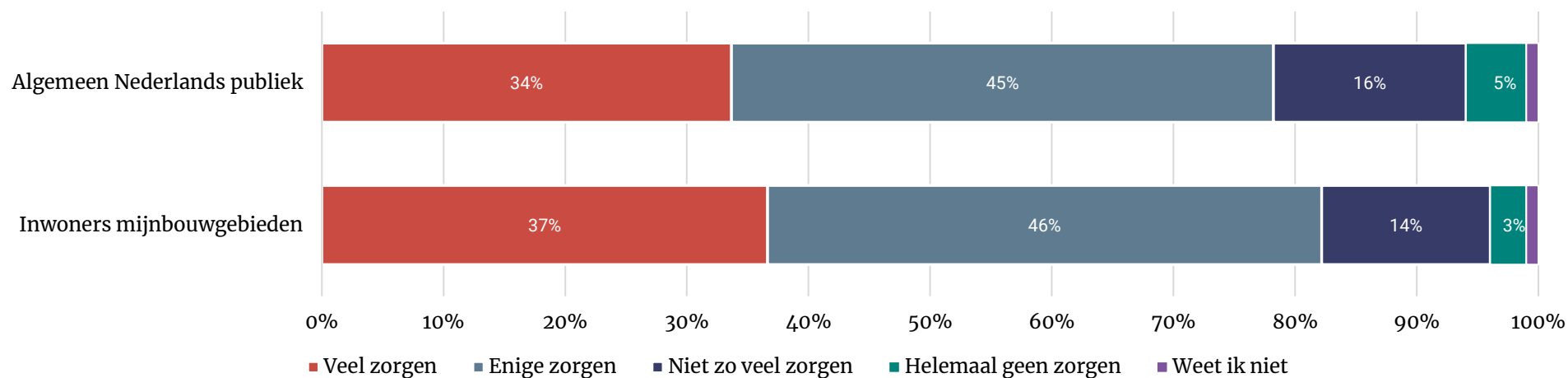

- Acht op de tien Nederlanders (79%) maken zich enige tot veel zorgen over het veranderende klimaat en de effecten daarvan. Hiervan maakt één op de drie (34%) zich veel zorgen.

- Hogeropgeleiden maken zich naar verhouding vaker veel zorgen dan lageropgeleiden.

In hoeverre maakt u zich in het algemeen zorgen over het veranderende klimaat en de effecten daarvan?

Verdeeldheid bij vertrouwen in de overheid als aanjager duurzame energie

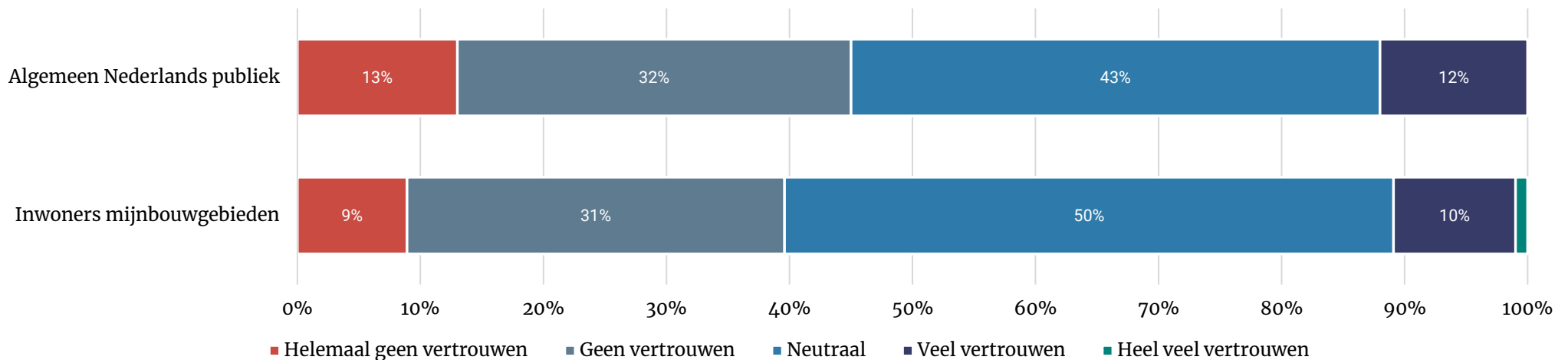

- Vier op de tien Nederlanders (45%) hebben (helemaal) geen vertrouwen dat de overheid ervoor kan zorgen dat meer mensen duurzame energie gaan gebruiken.
- Circa de helft van de Nederlanders (43%) en inwoners van mijnbouwgebieden (50%) zijn hier neutraal over.

- Lager- en middelbaar opgeleiden hebben er minder vertrouwen in dat de overheid kan zorgen dat meer mensen duurzame energie gaan gebruiken.

Hoeveel vertrouwen heeft u dat de overheid ervoor kan zorgen dat meer mensen duurzame energie gaan gebruiken?

Overheid draagt volgens Nederlanders grootste verantwoordelijkheid in proces naar duurzame energie

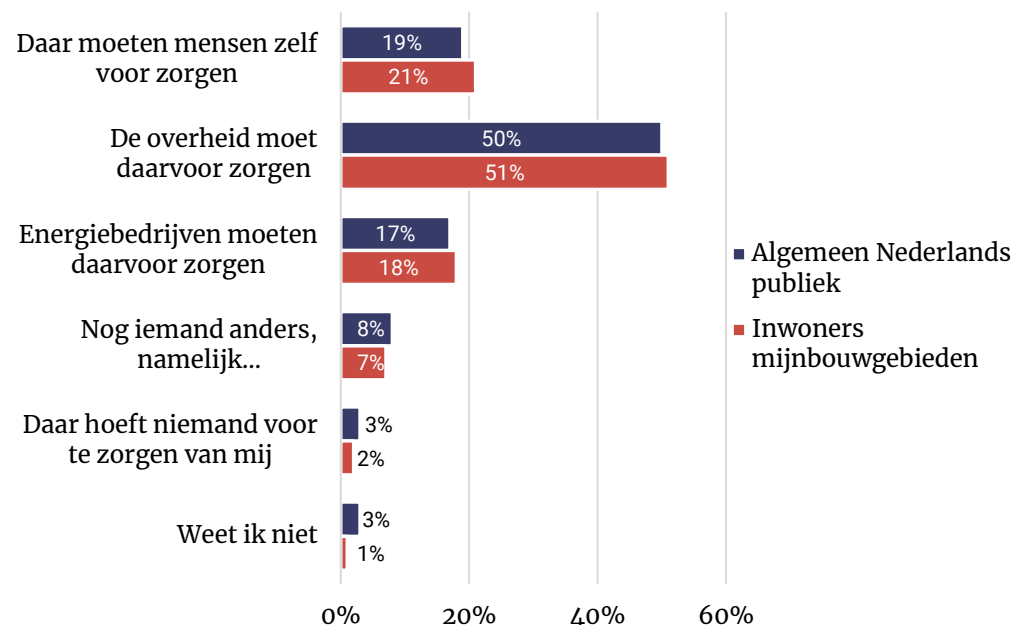

- De helft van de Nederlanders geeft aan dat de overheid de grootste verantwoordelijkheid draagt in het proces van de overstap naar duurzame energie.
- Eén op de vijf respondenten geeft aan dat mensen daar zelf voor moeten zorgen.

- Lager- en middelbaar opgeleiden zeggen vaker dat niemand ervoor hoeft te zorgen en de grootste verantwoordelijkheid draagt in het proces van overstap naar duurzame energie.
- Hogeropgeleiden en Nederlanders tot 40 jaar vinden vaker dat de overheid hier verantwoordelijk voor is.

Wie vindt u dat de grootste verantwoordelijkheid draagt in het proces van de overstap naar duurzame energie?

Meerderheid wil dat mensen duurzame energie gebruiken

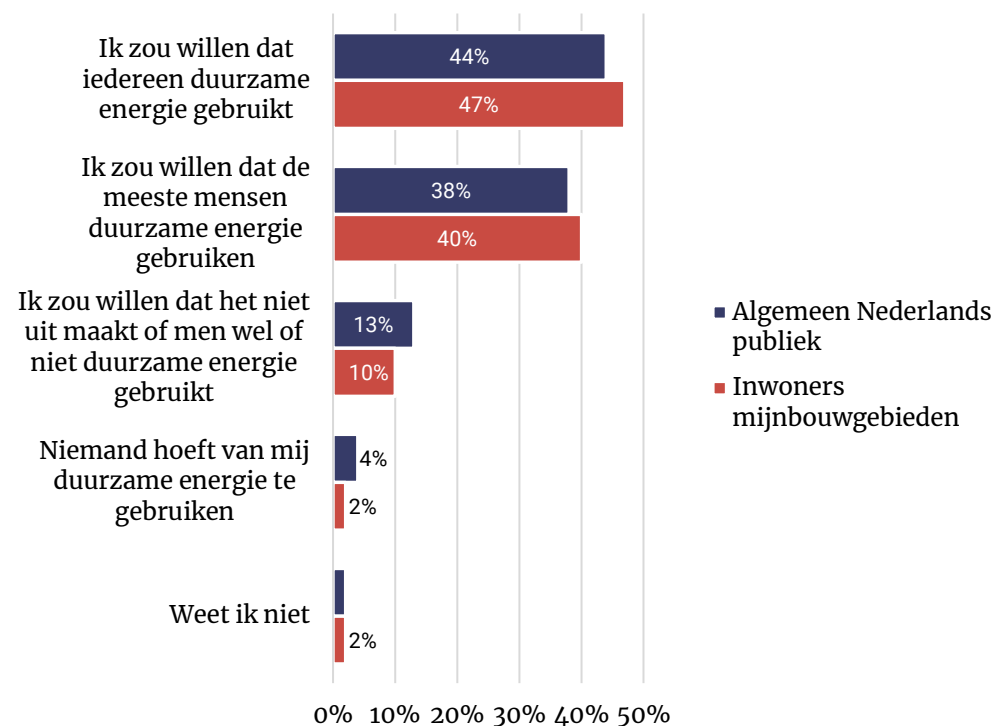

- Meer dan vier op de tien Nederlanders (44%) en inwoners van mijnbouwgebieden (47%) zouden willen dat iedereen duurzame energie gebruikt.

- Hogeropgeleiden willen vaker dat iedereen duurzame energie gebruikt.

Hoe vindt u dat we in de toekomst met duurzame energie om moeten gaan in Nederland?

Helpt Nederlanders voelt zich verantwoordelijk om mee te denken hoe in Nederland energie te gebruiken

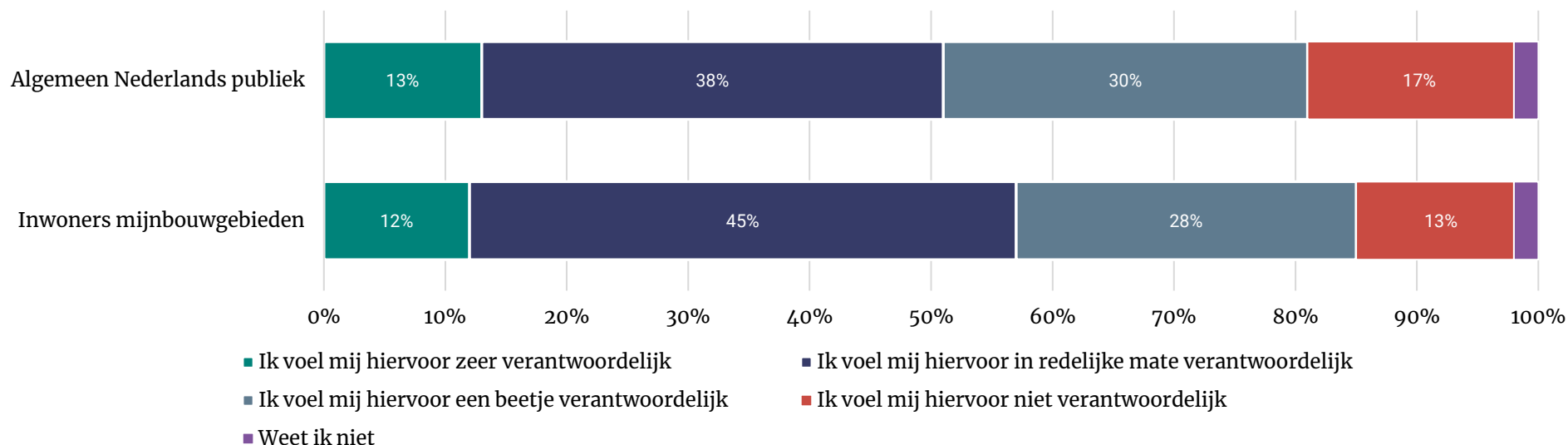

- De helft van de Nederlanders voelt zich in redelijke mate (38%) tot zeer verantwoordelijk (13%) om mee te denken over hoe mensen in de toekomst in Nederland energie gebruiken.

- Inwoners rondom mijnbouwgebieden voelen zich vaker in redelijke mate verantwoordelijk (45%).
- Hogeropgeleiden voelen zich vaker zeer tot in redelijke mate verantwoordelijk om mee te denken over hoe mensen in de toekomst in Nederland energie gebruiken.

In hoeverre voelt u zichzelf verantwoordelijk om mee te denken over hoe mensen in de toekomst in Nederland energie gebruiken?

Meerderheid Nederlanders geïnteresseerd in energietransitie

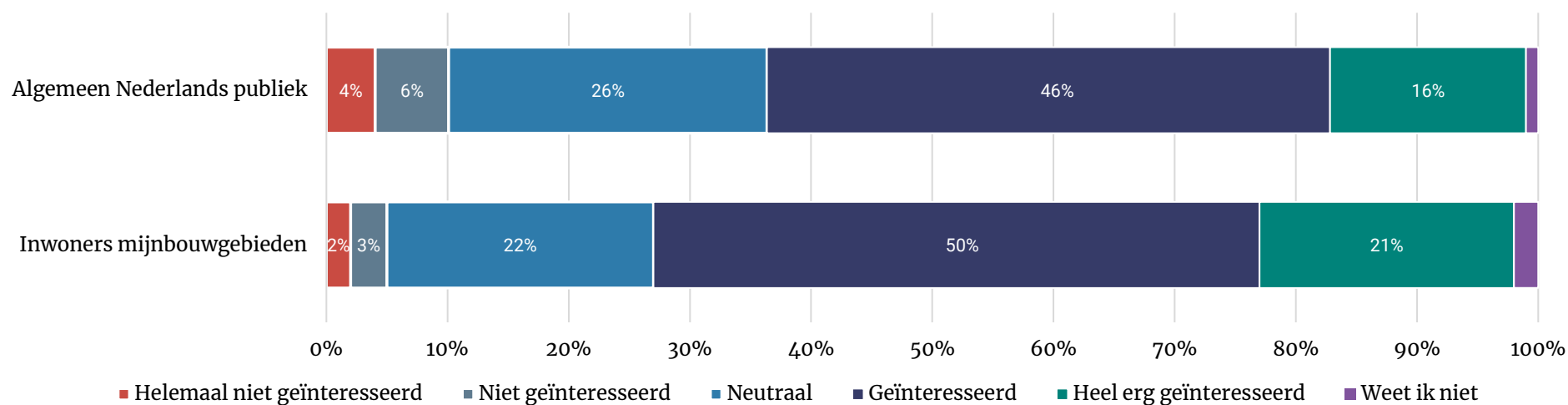

- Meer dan de helft van de Nederlanders (62%) is (heel) erg geïnteresseerd in de energietransitie. Een kwart van de Nederlanders (26%) staat hier neutraal in.

- Inwoners rondom mijnbouwgebieden zijn naar verhouding vaker heel erg geïnteresseerd in de energietransitie.
- Meer interesse bij hogeropgeleiden in de energietransitie.

In hoeverre bent u geïnteresseerd in de energietransitie?

Meerderheid vindt doelen en uitkomsten van energietransitie van belang

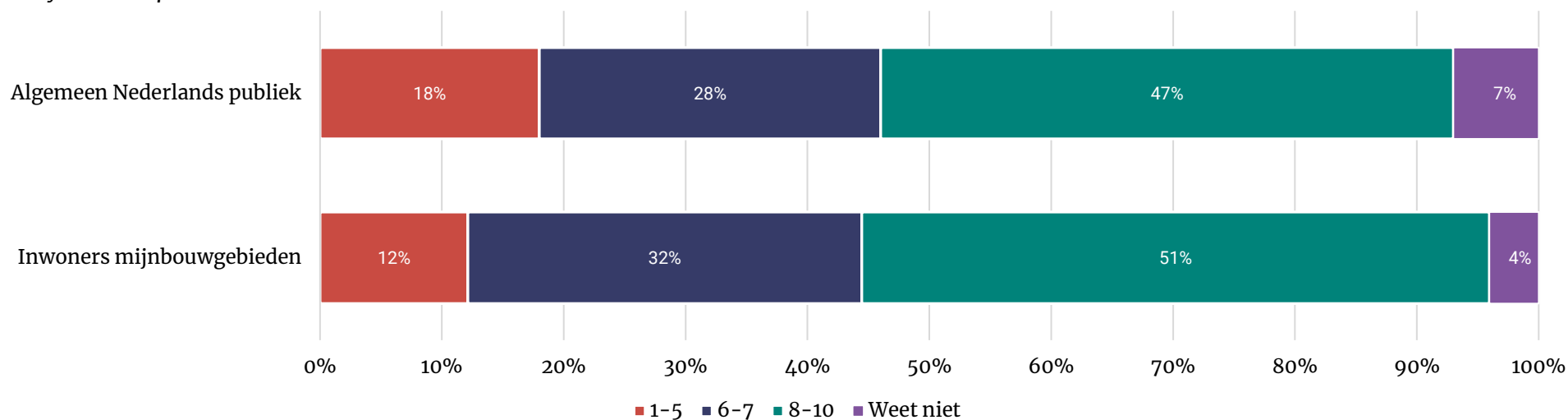
- Aan respondenten is gevraagd hoe belangrijk de doelen en uitkomsten van de energietransitie in Nederland voor hen (op een schaal van 1-10) zijn. Ongeveer de helft van de Nederlanders geeft een 8 of hoger. Drie op de tien respondenten (28%) geven een 6 of een 7.

- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan niet te weten in hoeverre zij de doelen en uitkomsten van de energietransitie in Nederland vinden.

Hoe belangrijk zijn de doelen en uitkomsten van de energietransitie in Nederland voor u?

Geef dit aan op een schaal van 1-10 + weet niet

Meer dan de helft Nederlanders heeft het gevoel een bijdrage te kunnen leveren aan energietransitie

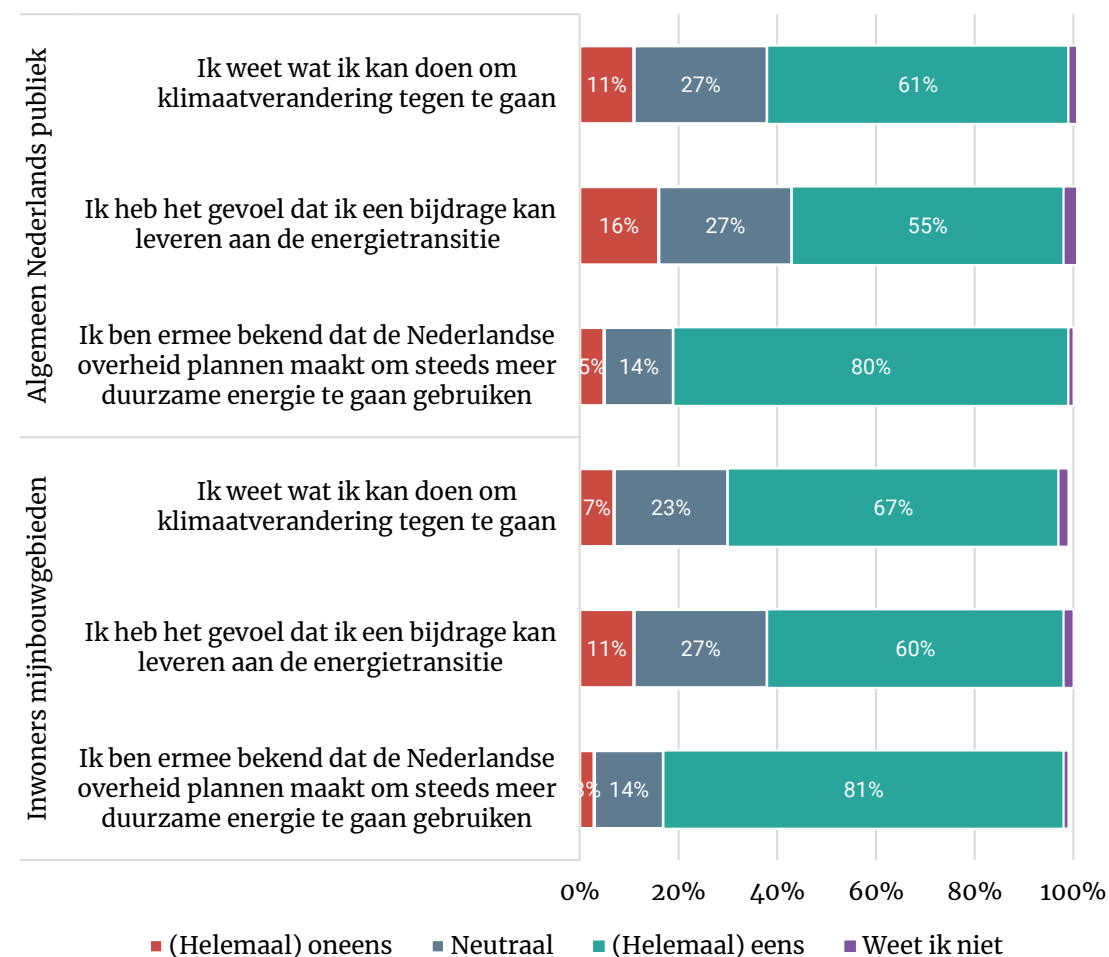

- Zes op de tien Nederlanders (61%) weten wat zij kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan.
- Meer dan de helft van de Nederlanders (55%) geeft aan het gevoel te hebben een bijdrage te kunnen leveren aan de energietransitie.
- Acht op de tien Nederlanders weten dat de Nederlandse overheid plannen maakt om steeds meer duurzame energie te gaan gebruiken.

- Hogeropgeleiden weten vaker wat zij kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan dan lageropgeleiden. Ook hebben zij vaker het gevoel een bijdrage te kunnen leveren aan de energietransitie.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

4. Kennis mijnbouwbeleid en -activiteiten

Nederlanders meest bekend met aardgas- en oliewinning

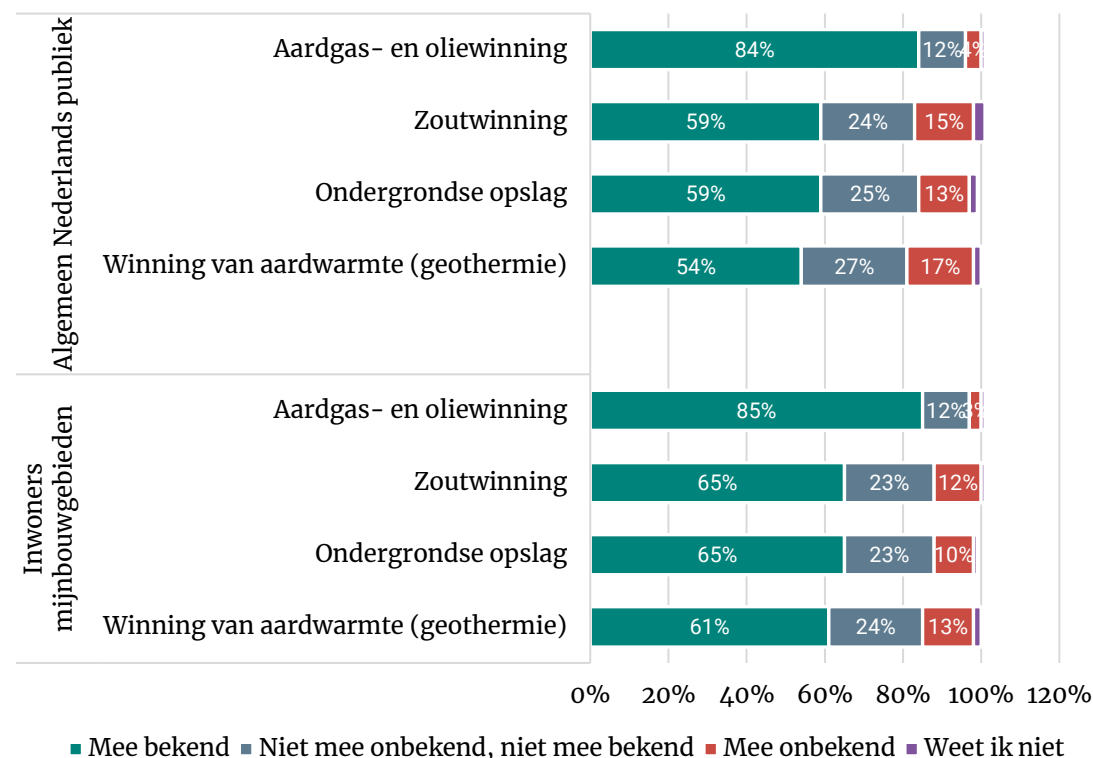

- Over het algemeen geven Nederlanders het meest bekend te zijn met aardgas- en oliewinning. Meer dan acht op de tien respondenten geven dit aan.
- Nederlanders zijn naar verhouding het minst bekend met de winning van aardwarmte (geothermie).

- Inwoners van mijnbouwgebieden zijn relatief vaker bekend met de winning van aardwarmte (geothermie).
- Nederlanders jonger dan 40 jaar zijn relatief vaker onbekend met de begrippen dan Nederlanders van 40 jaar en ouder.
- Hogeropgeleiden zijn meer bekend met de inhoud van begrippen rondom mijnbouwactiviteiten.

In hoeverre bent u bekend met de inhoud van de volgende begrippen/onderwerpen?

Gaswinning en -opslag volgens Nederlanders meest voorkomende mijnbouwactiviteit op Nederlands grondgebied

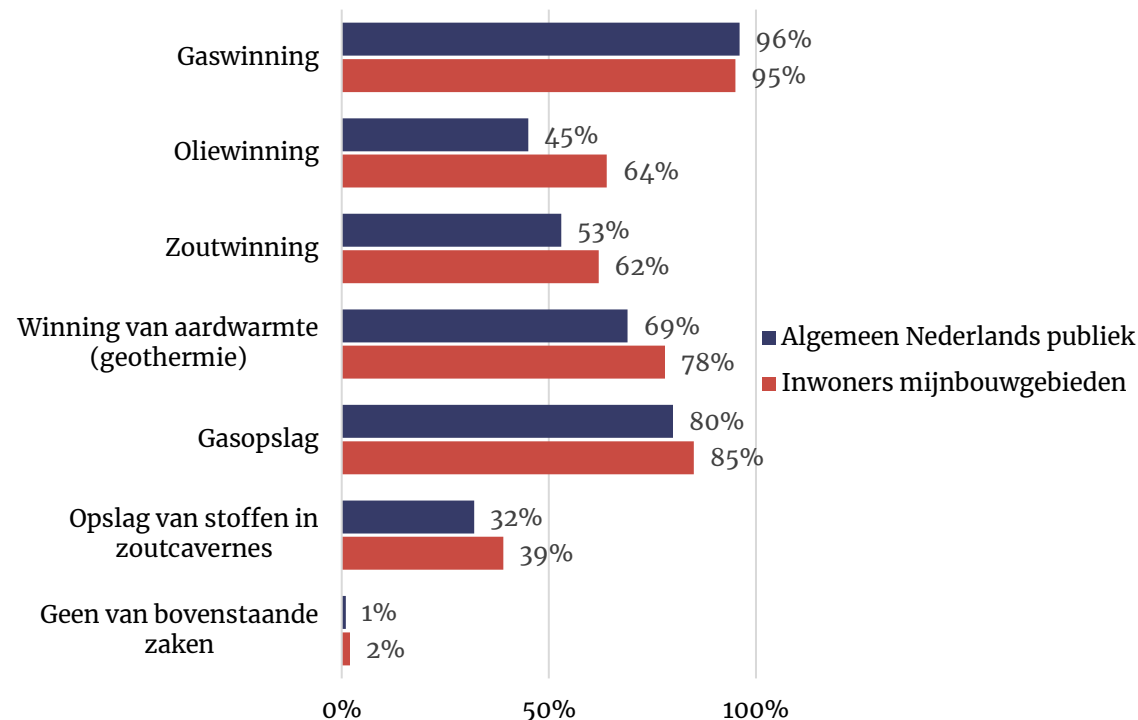

- Bijna iedereen geeft aan dat gaswinning volgens hen op Nederlands grondgebied plaatsvindt.
- De opslag van stoffen in zoutcavernes vindt volgens minder Nederlanders plaats op Nederlands grondgebied.

- Inwoners van mijnbouwgebieden noemen over het algemeen vaker dat mijnbouwactiviteiten plaatsvinden.
- Hogeropgeleiden noemen vaker dat de activiteiten plaatsvinden op Nederlands grondgebied.
- Nederlanders uit de regio's noord en oost noemen vaker dat zoutwinning en opslag van stoffen in zoutcavernes plaatsvindt op Nederlands grondgebied.

Welk van de onderstaande zaken vinden volgens u plaats op Nederlands grondgebied?*

*Voorafgaand aan deze vraag hebben respondenten een definitie gekregen van de term mijnbouw.

Meer dan helft Nederlanders geeft aan dat er geen enkele mijnbouwactiviteit in hun directe leefomgeving plaatsvindt

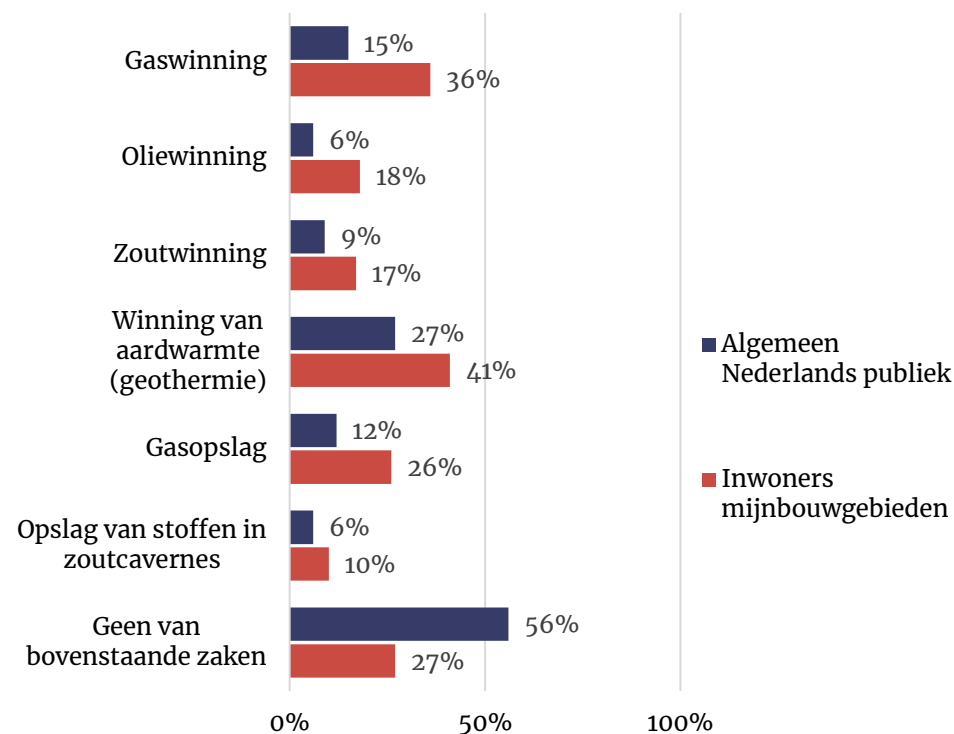

- Meer dan de helft van de Nederlanders (56%) geeft aan dat er volgens hen geen enkele mijnbouwactiviteit plaatsvindt in de directe leefomgeving.
- De meest genoemde activiteit door Nederlanders is de winning van aardwarmte (geothermie).

- Inwoners van mijnbouwgebieden noemen vaker bij alle mijnbouwactiviteiten dat deze in hun directe omgeving plaatsvinden.
- Nederlanders uit de regio's noord geven vaker aan dat oliewinning en gasopslag plaatsvindt in hun directe leefomgeving.

Welk van de onderstaande zaken vinden volgens u plaats in uw *directe* leefomgeving?*

*Voorafgaand aan deze vraag hebben respondenten een definitie gekregen van de term mijnbouw.

Gaswinning en -opslag volgens Nederlanders meest voorkomende mijnbouwactiviteit

- Volgens zes op de tien Nederlanders (63%) vinden er geen mijnbouwactiviteiten plaats in de omgeving (in een straal van 5 kilometer rondom de woonplaats).
- De meest genoemde activiteit door Nederlanders is de winning van aardwarmte (geothermie). Een kwart van de Nederlanders (26%) noemt dit.

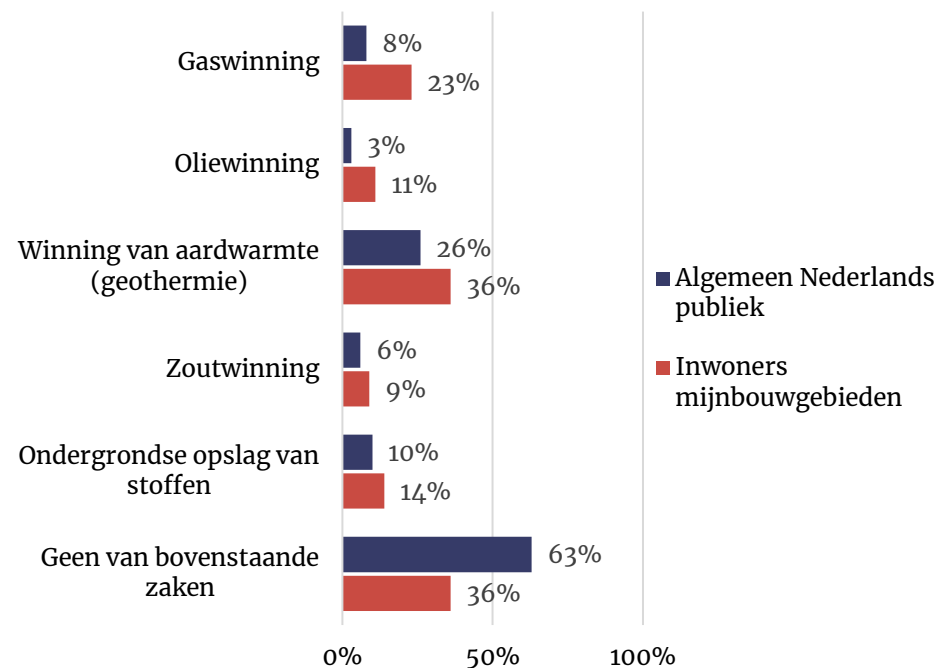

- Eén op de drie inwoners (36%) in mijnbouwgebieden geven aan dat er geen mijnbouwactiviteiten in de omgeving plaatsvinden. Zij zijn hier dus niet van op de hoogte.

Aan respondenten die aangeven dat er volgens hen mijnbouwactiviteiten plaatsvinden in de omgeving is gevraagd wat zij hiervan merken. Een groot deel van de respondenten geeft aan niets te merken van de activiteiten. Respondenten die aangeven iets te merken geven met name aan dat zij dit merken in de vorm van aardbevingen/trillingen en gevolgen zoals verzakkingen, scheuren en schade aan woningen. Daarnaast noemen respondenten de zichtbaarheid in het landschap zoals installaties, boorputten en zouthuisjes.

Welk van de volgende mijnbouwactiviteiten vinden er volgens u plaats in uw omgeving (in een straal van 5 kilometer rondom uw woonplaats)?*

*Voorafgaand aan deze vraag hebben respondenten een definitie gekregen van de vijf mijnbouwactiviteiten.

Zes op de tien Nederlanders hebben geen enkele kennis over mijnbouwactiviteiten

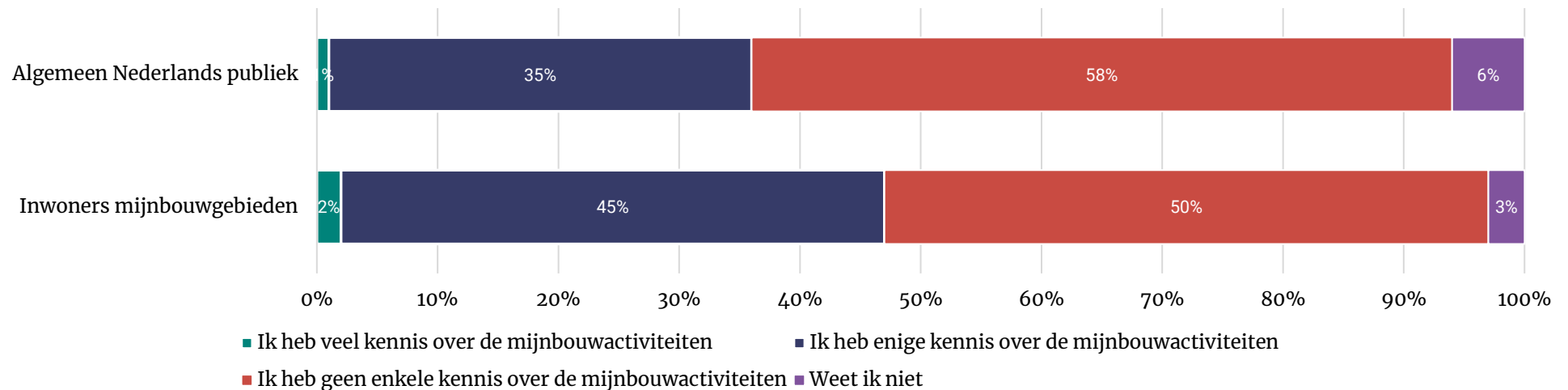

- Zes op de tien Nederlanders (58%) geven aan geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten in Nederland. Eén op de drie (35%) heeft hier enige kennis over.

- Inwoners van mijnbouwgebieden geven vaker aan enige kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten.
- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten.

In hoeverre beschikt u over kennis over mijnbouwactiviteiten in Nederland?

Zeven op de tien Nederlanders hebben geen enkele kennis over mijnbouwactiviteiten in de buurt

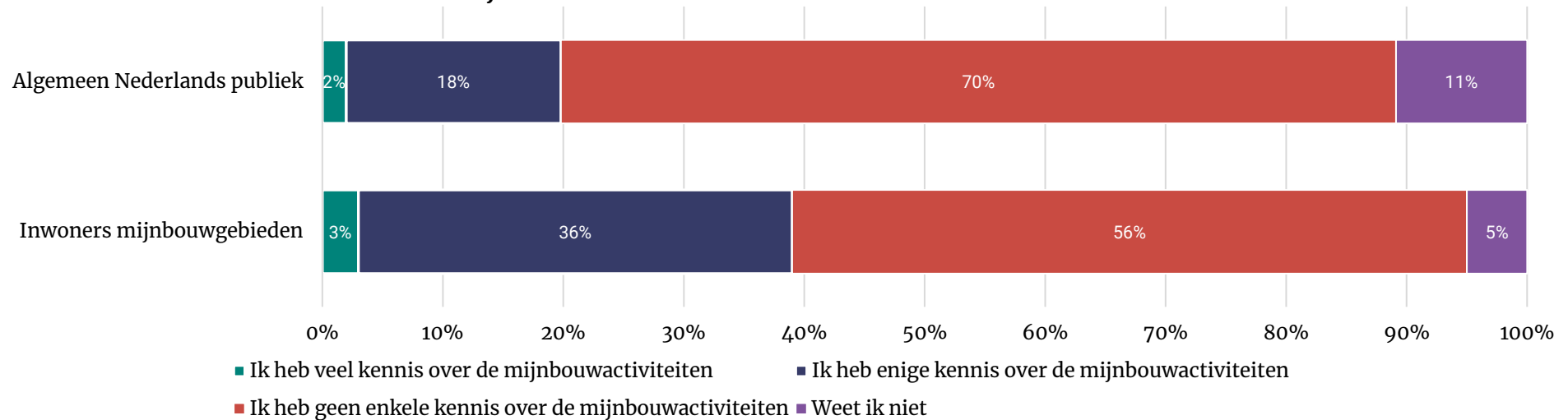

- Zeven op de tien Nederlanders geven aan geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten in de buurt (70%).

- Inwoners van mijnbouwgebieden geven vaker aan enige kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten in de buurt.
- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan enige tot geen enkele kennis te hebben over de mijnbouwactiviteiten.

In hoeverre beschikt u over kennis over mijnbouwactiviteiten in uw buurt?

5. Houding mijnbouwbeleid en -activiteiten

Nederlanders hebben negatieve associatie met term mijnbouw

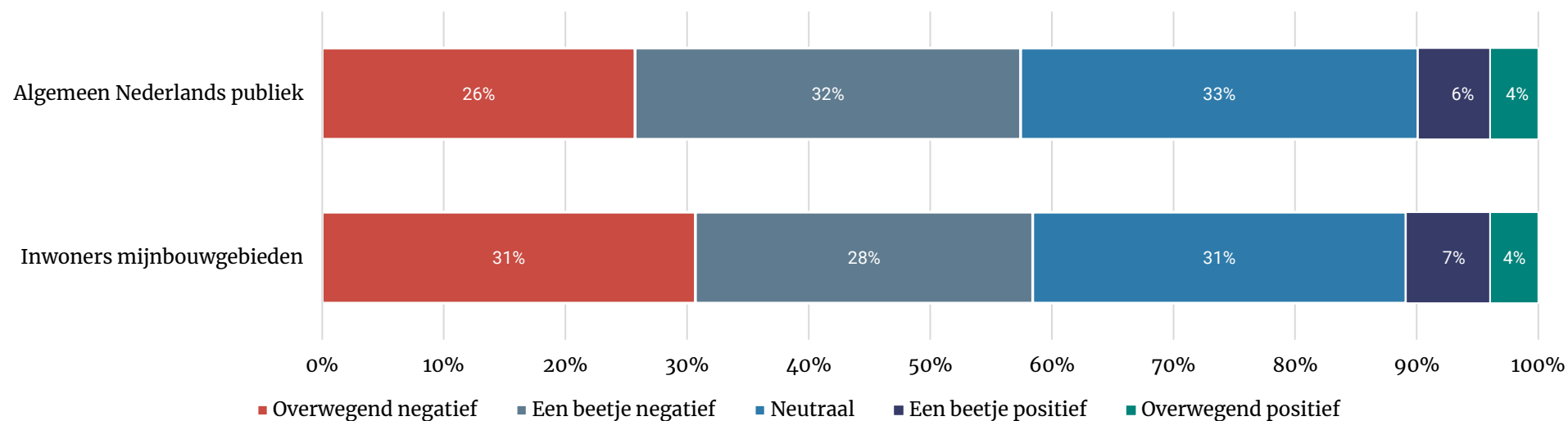

- Meer dan de helft van de Nederlanders heeft een negatieve associatie met de term mijnbouw. Eén op de drie (32%) vindt het een beetje negatief en een kwart (26%) overwegend negatief. Eén op de drie staat hier neutraal in.

- 65-plussers hebben naar verhouding gemiddeld een meer positieve associatie met de term mijnbouw.

Welke associatie heeft u met de term mijnbouw?

Nederlanders achten inzet op andere energiebronnen van belang

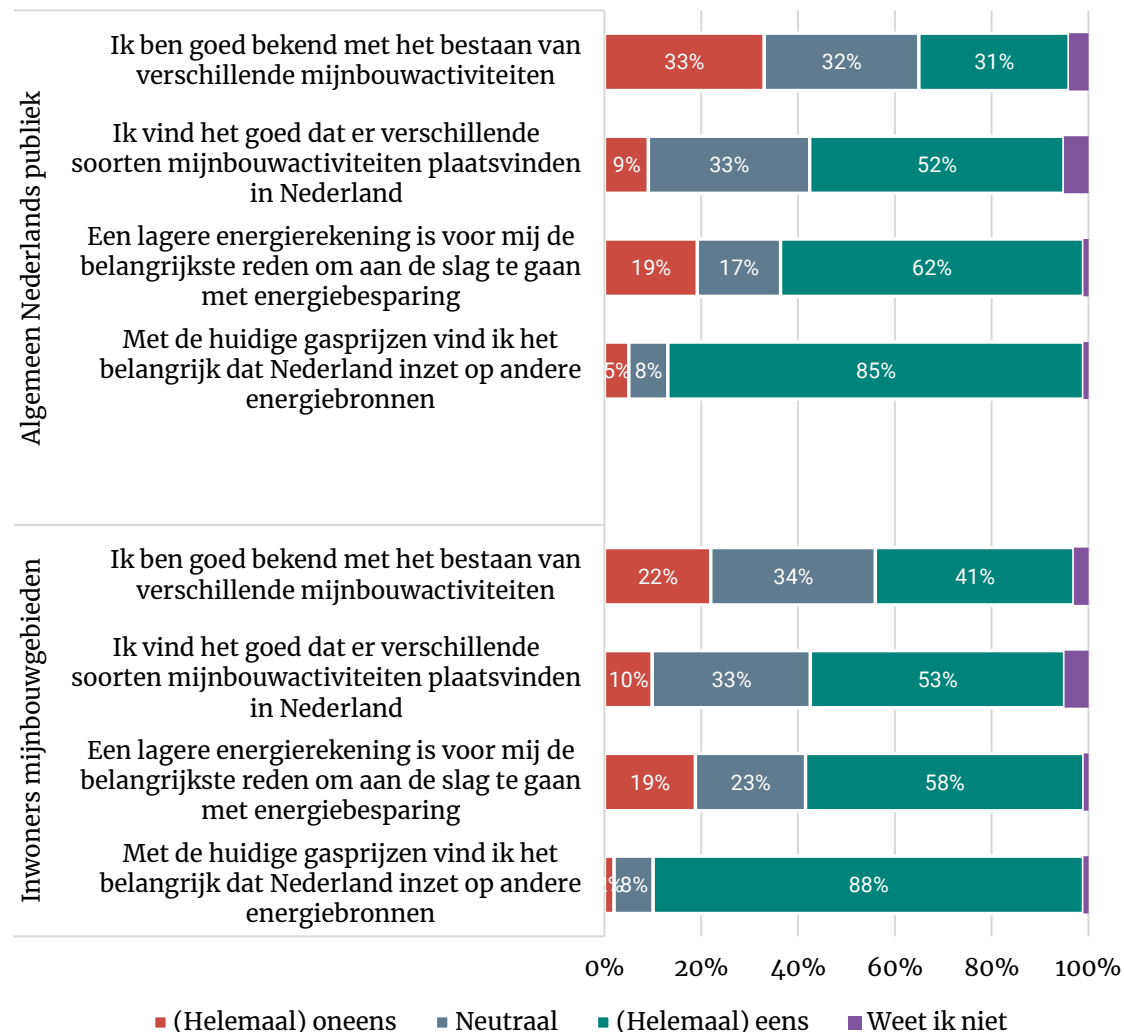

- Over de kennis van het bestaan en plaatsvinden van mijnbouwactiviteiten bestaat een verdeeld beeld onder de Nederlanders.
- Meer dan acht op de tien Nederlanders (85%) vinden het belangrijk dat Nederland (met de huidige gasprijzen) inzet op andere energiebronnen.
- Voor zes op de tien Nederlanders (62%) is een lagere energierekening de belangrijkste reden om aan de slag te gaan met energiebesparing.

- Inwoners van de mijnbouwgebieden zijn naar eigen zeggen vaker goed bekend met het bestaan van verschillende mijnbouwactiviteiten.
- Nederlanders tot 40 jaar zijn minder goed bekend met het bestaan van verschillende mijnbouwactiviteiten.
- Voor hogeropgeleiden is een lage energierekening niet de belangrijkste reden om met energiebesparing aan de slag te gaan.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Nederlanders willen groter aandeel geothermie komende jaren

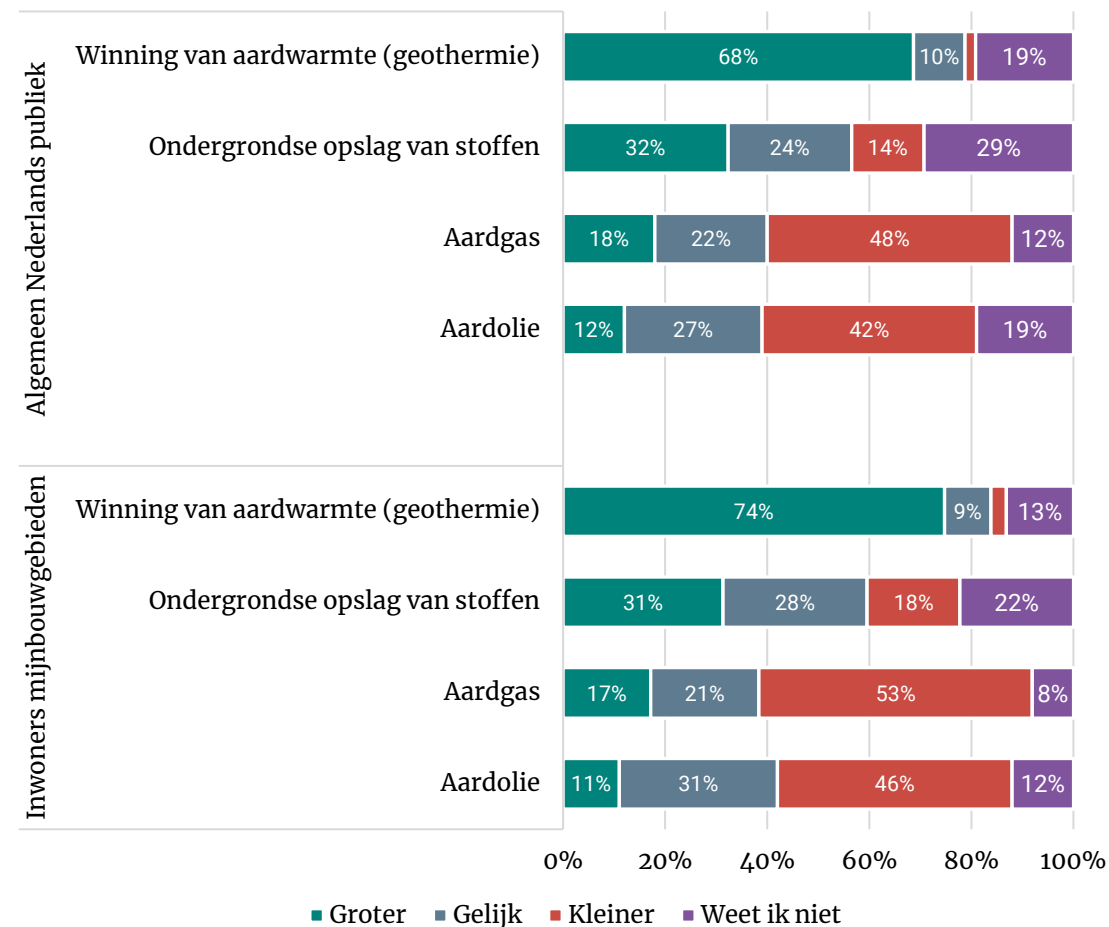

- Ongeveer zeven op de tien Nederlanders (68%) zouden willen dat de winning van aardwarmte een groter aandeel krijgt in het totale energieverbruik in Nederland.
- De winning van aardgas en aardolie zou een kleiner aandeel kunnen krijgen in het totale energieverbruik.

- Inwoners van de mijnbouwgebieden en hogeropgeleiden zouden vaker willen dat aardgaswinning en de ondergrondse opslag van stoffen een kleiner aandeel krijgen in het totale energieverbruik van Nederland. De winning van aardwarmte mag volgens hen een groter aandeel krijgen.

Zou u willen dat onderstaande energiebronnen de komende jaren een kleiner of groter aandeel krijgen in het totale energieverbruik in Nederland?

Nederlanders maken zich meest zorgen over risico's aardgaswinning

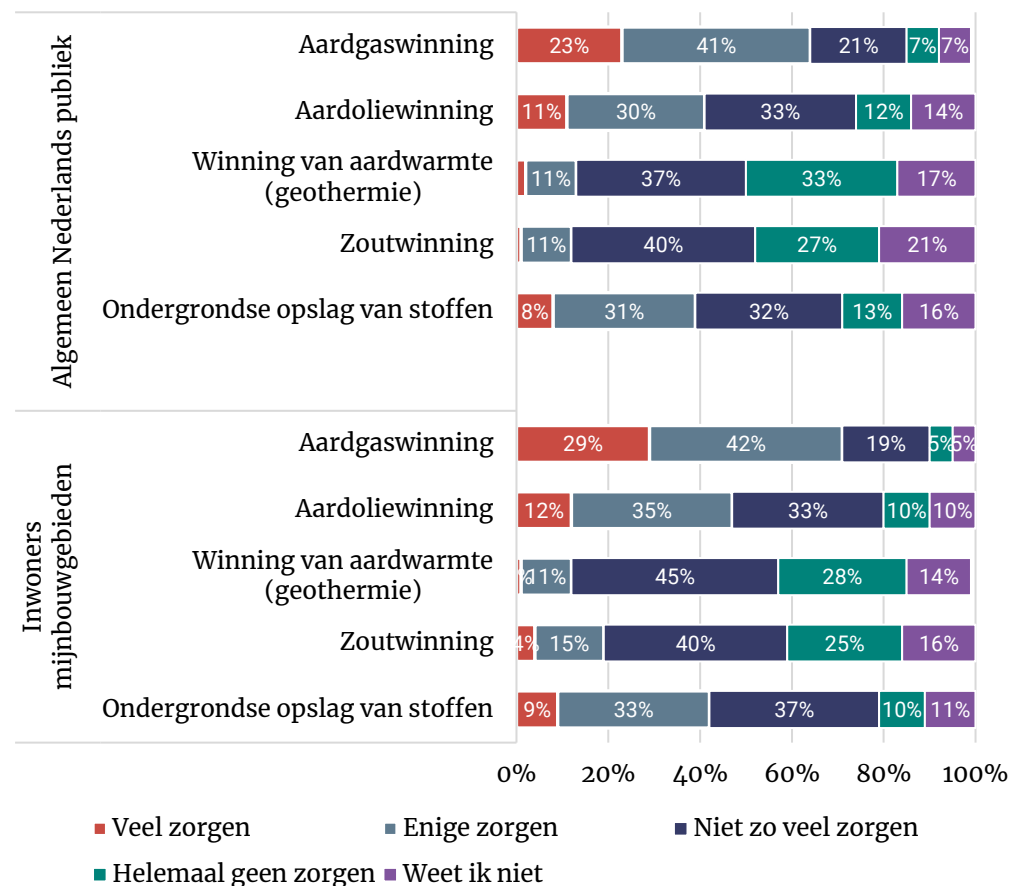

- Over het algemeen maken Nederlanders zich het meeste zorgen over de risico's van aardgaswinning en aardoliewinning.
- Eén op de vijf Nederlanders maakt zich zorgen over de risico's rondom de winning van aardwarmte (13%) en zoutwinning (12%).

- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan niet te weten of zij zich zorgen maken over de risico's van de verschillende mijnbouwactiviteiten.
- Mensen uit de regio noord hebben vaker veel zorgen over de risico's van aardgaswinning dan mensen uit de regio's oost en zuid. Over de opslag van ondergrondse stoffen maken mensen uit de regio oost zich vaker veel zorgen dan de andere regio's.

In hoeverre maakt u zich zorgen over de risico's van...?

Meer dan helft van de Nederlanders ziet aardwarmte als betrouwbare bron

- Twee op de drie Nederlanders (66%) zeggen bekend te zijn met de risico's die gaswinning met zich meebrengt.
- Bijna de helft van de Nederlanders (48%) maakt zich zorgen over het opraken van fossiele brandstoffen.
- Meer dan de helft van de Nederlanders (54%) geeft aan aardwarmte (geothermie) te zien als een betrouwbare energiebron. Circa twee op de tien geeft aan (18%) dit niet te weten.

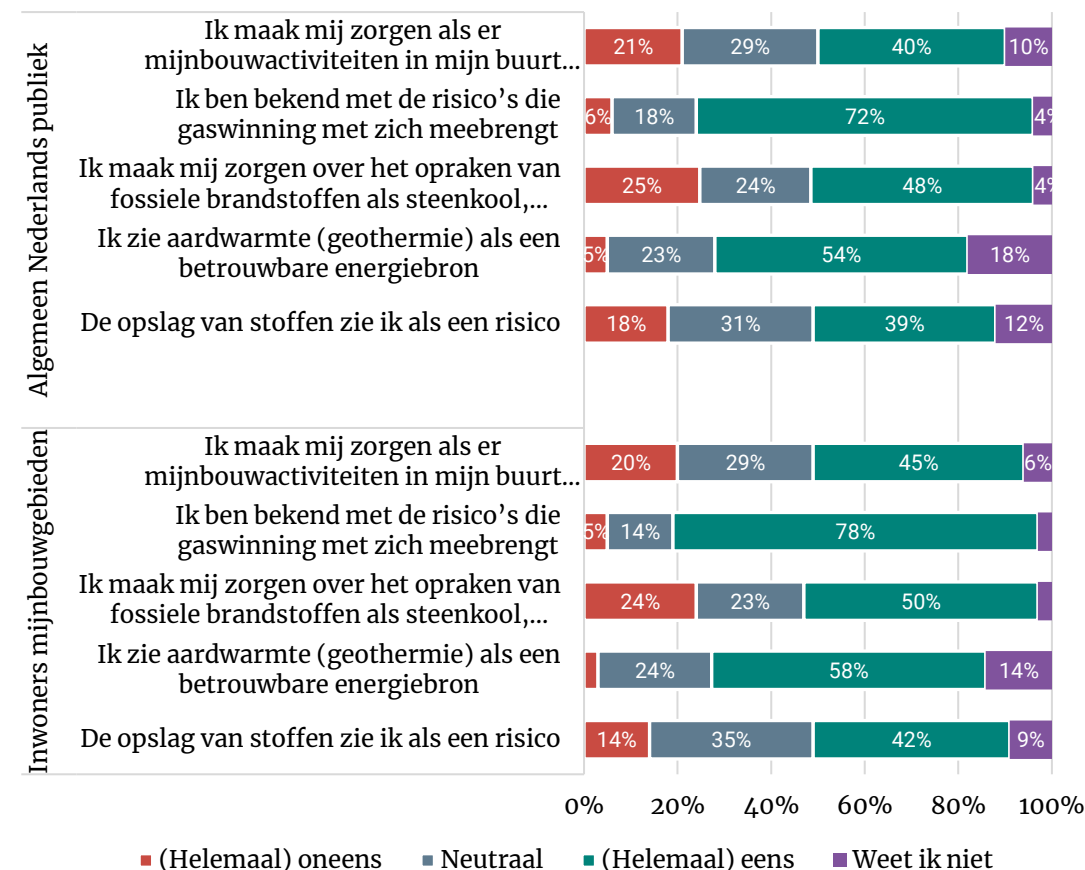

- Nederlanders tot 40 jaar geven vaker aan niet te weten welke risico's gaswinning met zich meebrengt.
- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan niet te weten of zij zich zorgen maken over de risico's van de verschillende mijnbouwactiviteiten.

Aan respondenten is gevraagd waar zij zich zorgen over maken als er mijnbouwactiviteiten in de buurt komen. Veel van de gegeven antwoorden zijn te categoriseren in gevolgen voor het milieu en de omgeving zoals bevingen, verzakkingen en vervuiling.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

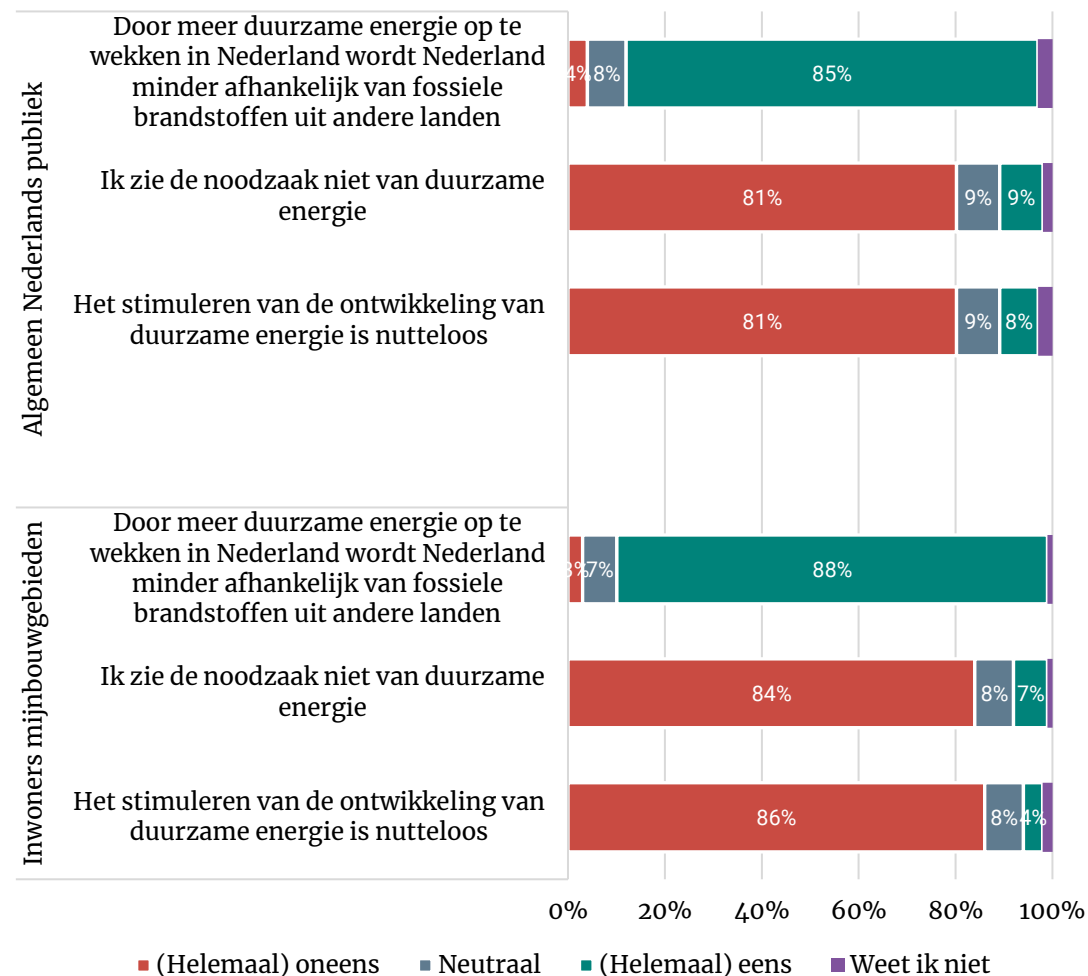
Meerderheid ziet nut van stimuleren duurzame energie

- Het merendeel van de Nederlanders (85%) geeft aan dat Nederland minder afhankelijk wordt van fossiele brandstoffen uit andere landen als zij meer duurzame energie in Nederland zelf opwekt.
- Negen procent van de Nederlanders geeft aan de noodzaak van duurzame energie niet te zien.
- Meer dan acht op de tien Nederlanders (81%) en omwonenden (88%) zien het nut van het stimuleren van duurzame energie.
- Nederlanders tot 40 jaar zien vaker het nut in van het stimuleren van duurzame energie.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

6. Informatiebehoefte

Een zekere mate van betrokkenheid te zien bij Nederlanders bij maken van nieuwe plannen

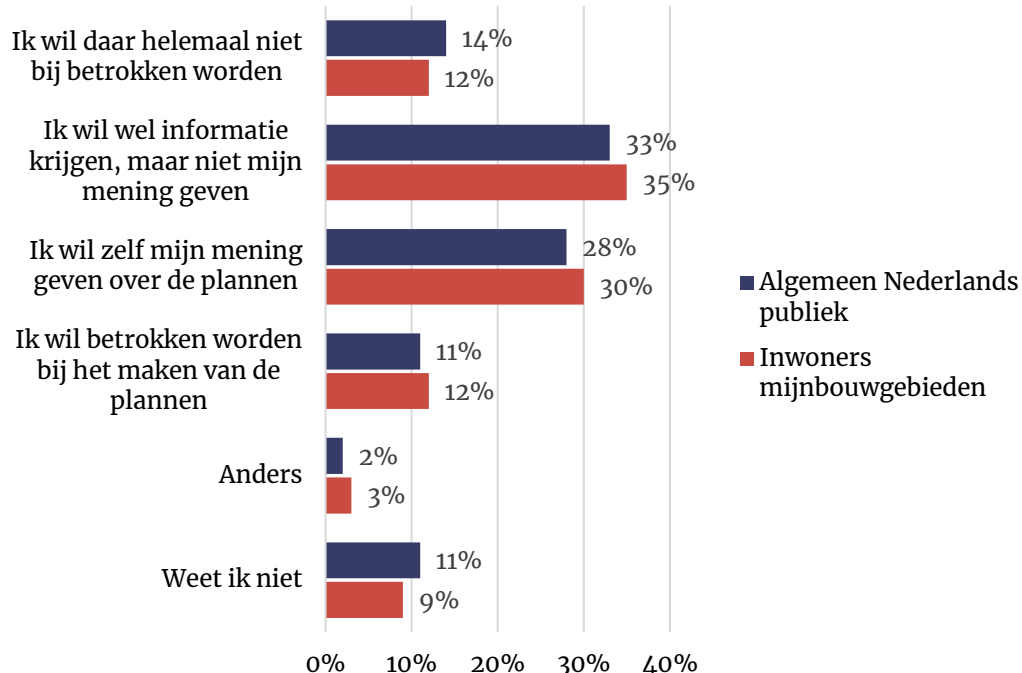

- Eén op de drie Nederlanders geeft aan wel informatie over plannen te willen ontvangen, maar hierover geen mening te willen geven.
- Ongeveer drie op de tien Nederlanders (28%) geven aan zelf een mening te willen geven over de plannen.
- Eén op de tien Nederlanders (11%) wil betrokken worden bij het maken van de plannen.
- Hogeropgeleiden willen vaker een mening geven en betrokken worden bij het maken van de plannen.

Stel er worden nieuwe plannen gemaakt voor de voortzetting van bestaande winningen, het overwegen van hergebruik of voor het opwekken van duurzame energie.

In hoeverre zou u dan hierover willen meedenken?

Helpt Nederlanders vindt zich niet goed geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten Nederland

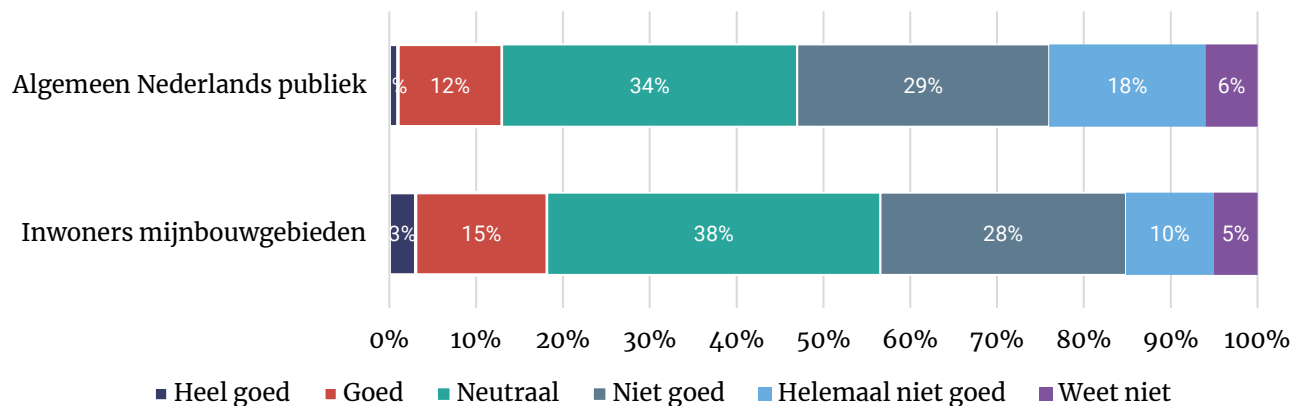

- Bijna de helft van de Nederlanders (47%) vindt dat zij (helemaal) niet goed zijn geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in Nederland.

- Nederlanders (18%) vinden vaker dat zij helemaal niet goed geïnformeerd zijn dan inwoners van mijnbouwgebieden (10%).

In hoeverre vindt u dat u goed bent geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in Nederland?

Respondenten die vonden dat zij (helemaal) niet goed geïnformeerd waren, geven met name aan (algemene) informatie te missen over het plaatsvinden van de activiteiten en de risico's en gevolgen hiervan. Zij geven vooral aan concrete, duidelijke en eerlijke informatie te willen ontvangen over wat en waar er precies iets gebeurt. Voorbeelden van gegeven antwoorden zijn:

- Wat voor soorten er zijn, waar dit gebeurt en wat de impact is.
- De risico's op langere termijn en wat precies de impact op de natuur is.
- Feitelijke informatie over voor- en nadelen.
- De werking van de mijnbouw en de eventuele risico's, de voordelen van de mijnbouw en de activiteiten in mijn omgeving.

Informatie over mijnbouwbeleid en -activiteiten met name via berichten in de media

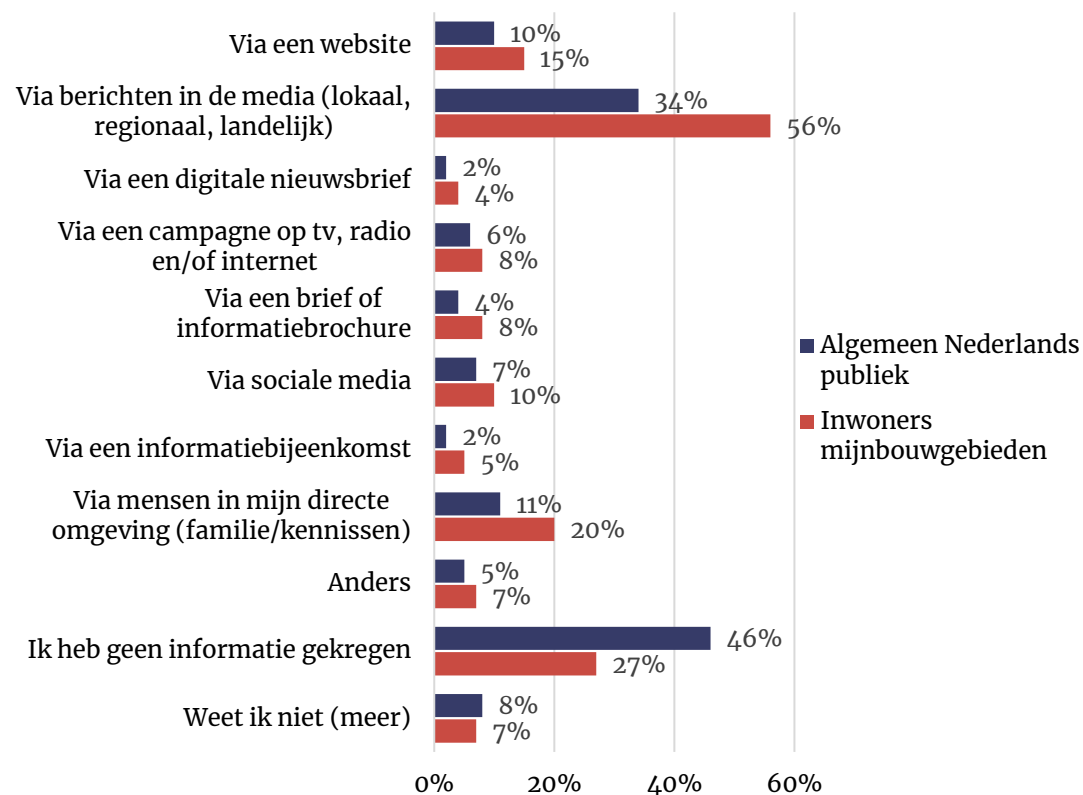

- Bijna de helft van de Nederlanders (46%) geeft aan geen informatie te hebben gekregen over het mijnbouwbeleid of -activiteiten in de buurt.
- De informatie die men heeft gekregen, bestaat met name uit berichten vanuit de media (34%). Op afstand volgen informatie via websites (10%) en informatie van mensen in de directe omgeving (11%).

- Inwoners van mijnbouwgebieden hebben vaker de informatie verkregen via berichten in de media of van mensen in de directe omgeving.
- Lager- en middelbaar opgeleiden geven vaker aan geen informatie te hebben gekregen.

Via welke kanalen bent u aan uw huidige kennis over het mijnbouwbeleid of over mijnbouwactiviteiten in uw buurt gekomen?

Helpt Nederlanders vindt zich niet goed geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in de buurt

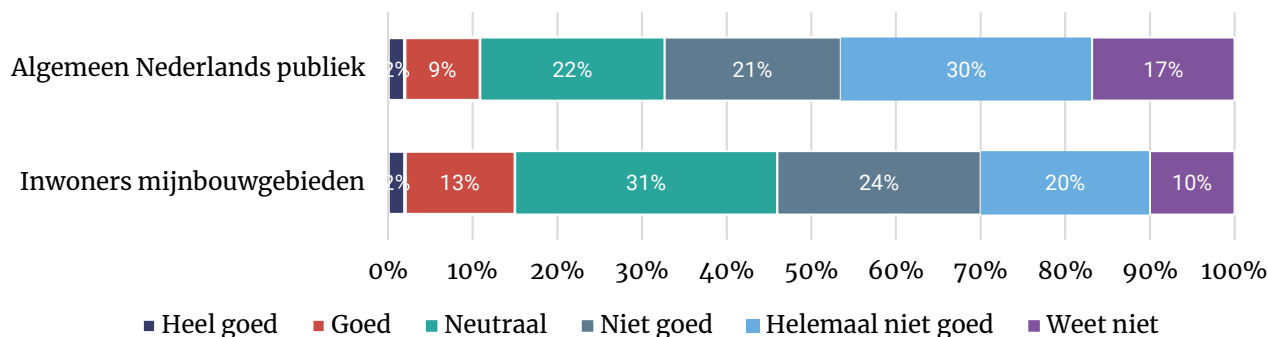

- De helft van de Nederlanders (51%) vindt dat zij (helemaal) niet goed zijn geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in de buurt. Bijna één op de vijf (17%) zegt niet te weten of ze wel of niet goed geïnformeerd zijn.

- Meer dan de helft van de inwoners van mijnbouwgebieden weet niet of ze goed geïnformeerd (10%) zijn of zijn ontevreden over de informatievoorziening (44%).

In hoeverre vindt u dat u goed bent geïnformeerd over mijnbouwactiviteiten in uw buurt?

Respondenten die vonden dat zij (helemaal) niet goed geïnformeerd waren, geven met name aan (algemene) informatie te missen over het plaatsvinden van de activiteiten en de (toekomstige) gevolgen en risico's.

Voorbeelden van gegeven antwoorden zijn:

- Ik heb totaal geen idee, wat hier in de buurt (straal 5 km) gebeurt qua mijnbouwactiviteit.
- Objectieve en integrale informatie over wat er gebeurt, waar, en wat de gevolgen zijn.
- Waar het plaats vindt, voor hoe lang, wat de consequenties zijn voor de bewoners in de directe omgeving, wie er baat bij heeft, wat er met de opbrengst.
- Toekomstige gevolgen en visie.

Meerderheid heeft behoefte aan informatie over mijnbouwbeleid en de uitvoering daarvan

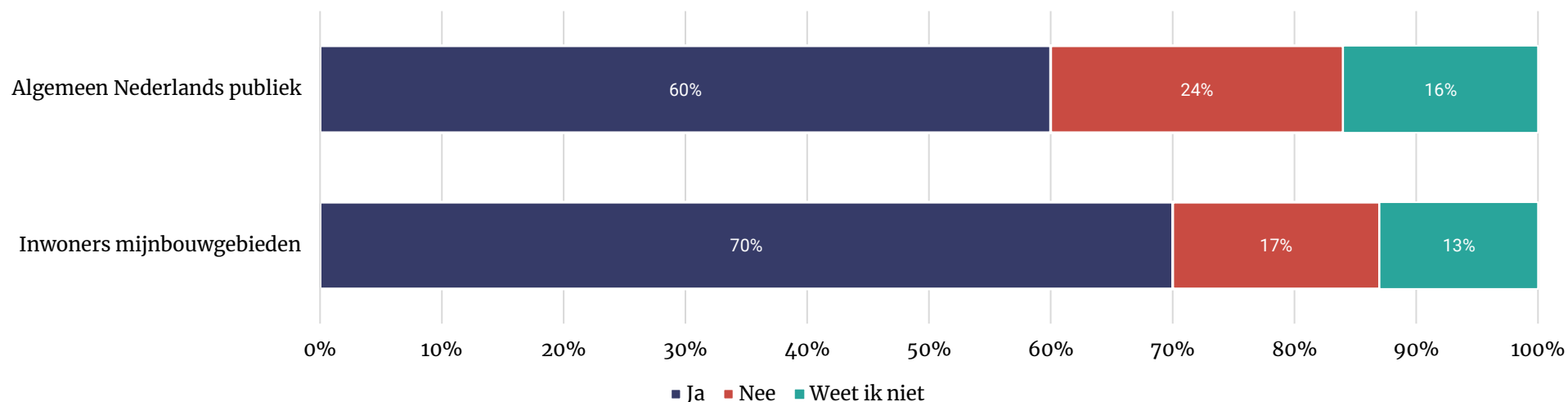

- Zes op de tien Nederlanders geven aan behoefte te hebben aan informatie over het mijnbouwbeleid en de uitvoering daarvan door de overheid. Nederlanders willen vooral via berichten in de media en via een brief of informatiebrochure geïnformeerd worden.

- Inwoners van mijnbouwgebieden geven aan meer behoefte te hebben aan informatie.
- Hogeropgeleiden geven vaker aan hier behoefte aan te hebben.

Heeft u behoefte aan informatie over het mijnbouwbeleid van de overheid en de uitvoering hiervan in de komende jaren?

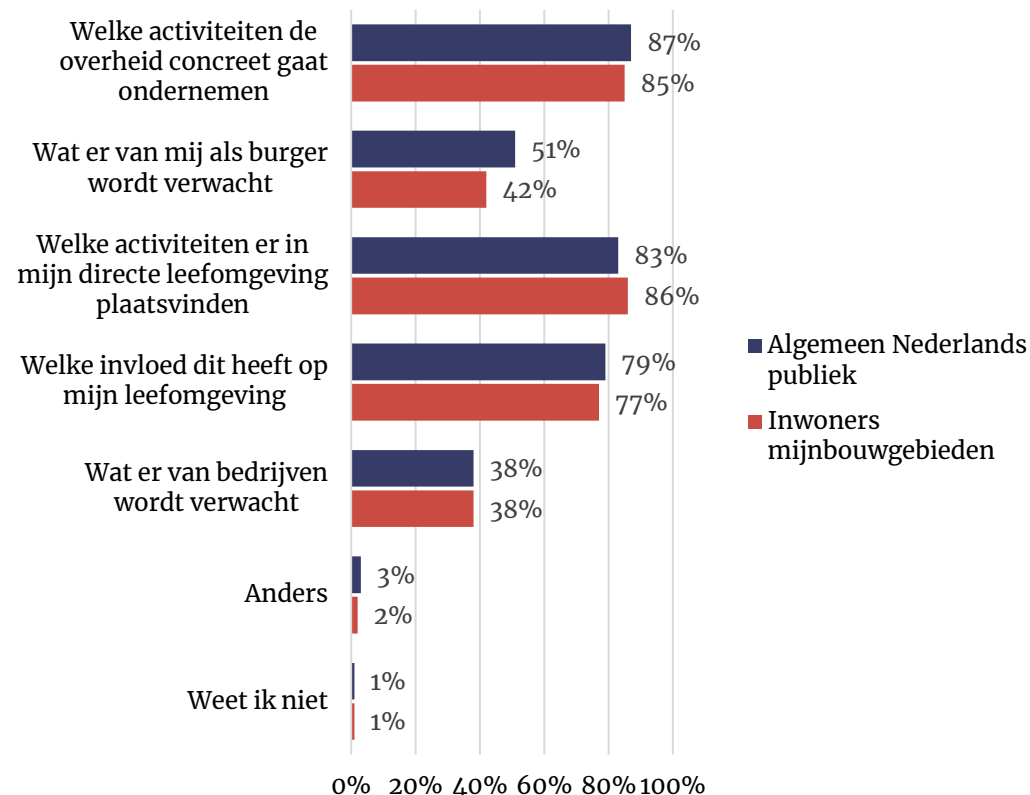
Met name behoefte aan informatie over concrete activiteiten

- Nederlanders hebben de grootste behoefte aan informatie over welke activiteiten de overheid concreet gaat ondernemen (87%), waar deze activiteiten plaatsvinden (83%) en welke invloed dit heeft op de leefomgeving (79%).
- Er is minder behoefte om te weten wat er van bedrijven wordt verwacht.
- Nederlanders willen vooral via berichten in de media en via een brief of informatiebrochure geïnformeerd worden.
- Hogeropgeleiden geven vaker aan behoefte te hebben aan informatie over welke activiteiten de overheid gaat ondernemen en welke activiteiten er in hun directe leefomgeving plaatsvinden.

Waar zou u dan meer over willen weten?

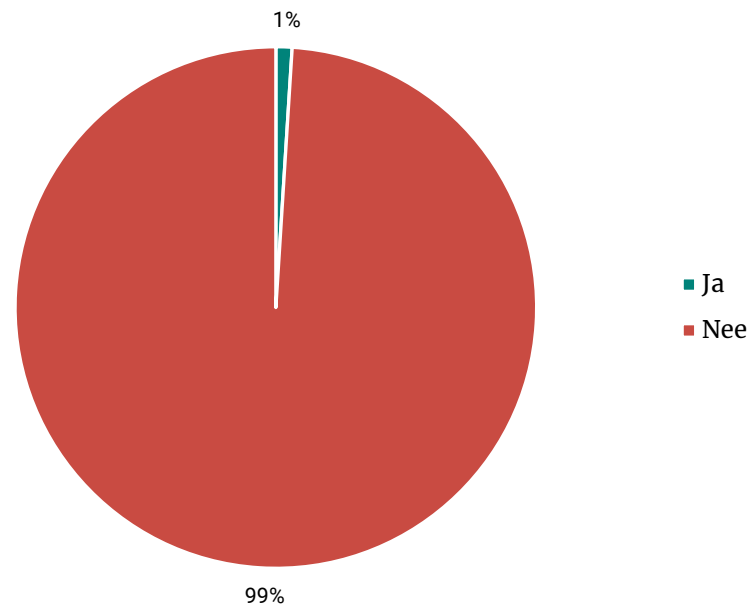
Nederlanders onbekend met NL-EITI

- Nagenoeg alle Nederlanders (99%) zijn onbekend met het bestaan van NL-EITI. Nederlanders die bekend zijn met NL-EITI zijn dit door het internet
- Of Nederlanders meer willen weten over NL-EITI is een verdeeld beeld te zien: circa één op de drie zou dit wel willen (37%), maar ook niet willen (32%) of niet te weten (32%).
- Inwoners van mijnbouwgebieden geven vaker aan meer te willen weten over NL-EITI.

Bent u bekend met NL-EITI?

Contactgegevens

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl